

Kurz: Kvalitativní interview a biografické techniky

Jméno: Lenka Pavlíčková, 13994

e-mail: pavlicko@fss.muni.cz

Jak se žije prodejcům Nového prostoru?

TERÉNNÍ POZNÁMKY

Komunikační partner: Jiří Kostka, prodejce Nového prostoru

Věk: 45 let

Vzdělání: základní (nedokončená střední škola)

Datum rozhovoru: 8. 6. 2005

Nejdříve jsem se několikrát neúspěšně pokusila o kontaktování prodejce NP na ulici (na základě seznamu, který jsme obdrželi na denním centru se specifikací, který prodejce pobírá doplatky do životního minima). Prodejci však na svých vyhrazených místech z různých důvodů opakovaně nebyli, v jednom případě jsem oslovila prodejkyň, která už shodou okolností rozhovor absolvovala. Nakonec jsem se rozhodla kontaktovat některého prodejce přímo v kontaktním centru.

Prodejci byli velmi milí, už od minulé návštěvy si mně pamatoval jeden z nich, pan Kostka. Důvod, proč jsem si s ním rozhovor nedomluvila už tenkrát byl ten, že pan Kostka nepobírá dávky. Jak však v průběhu našeho rozhovoru v kontaktním centru vyplynulo, pan Kostka je nepobírá ze dvou důvodů: za ten hlavní můžeme považovat hrdost: „Já od státu nic nechci a ať stát nechce nic ode mě,“ říká. Druhým důvodem je to, že by si pro dávky musel jezdit do Ostravy, což je finančně i časově náročné a on bude místo toho raději prodávat NP. Jestli za těmito uvedenými důvody stojí ještě nějaký další, si netroufám odhadovat.

Po počátečním váhání jsem jej požádala o rozhovor; když podporu nepobírá, má na ni právo (je to jedno z jeho „entitlements“, které se váže k jeho statusu chudého) a dlouhou dobu ji pobíral. Nový prostor jako značka charakterizující cílovou skupinu a jako cesta k aktivnímu řešení momentální situace, se stal pro pana Kostku cestou k „osamostatnění se“, tedy záměrné nezávislosti na státu. A i tak může vypadat život na podpoře a přitom bez podpory.

Sešli jsme se ještě týž den na České, kde pan Kostka prodává, a rozhovor proběhl v nedaleké hospodě U Švejka. Bohužel jsem si neuvědomila, že jsme přišli před polednem, v době meníček, takže původně prázdná hospoda se rychle zaplnila a z toho důvodu je druhá část našeho rozhovoru na pásce obtížněji srozumitelná. Pan Kostka si nakonec po dlouhém přemlouvání nechal zaplatit jedno pivo.

Pan Kostka je zřejmě výjimka mezi ostatními prodejci. Je totiž velmi aktivní – pomáhá organizovat akce pro prodejce a v den našeho rozhovoru se připravoval na rozhovor s Judr. Rychetským pro NP. Působí otevřeně a na první pohled se mi nezdálo, že by přede mnou něco skrýval.

Některé věci mi přestaly sedět až později, když jsme narazili na téma hry a peněz, které prý prohrál. Mimo diktafon se pan Kostka rozpovídal i o těchto citlivějších věcech: peníze z dob podnikání vrážel na koníčky, do střílení, do rulety. „Byly to miliony,“ tvrdí. „Dnes, když vidím, jak někdo hází peníze do automatu, tak to nechápu.“ Zdá se, že pan Kostka propadl hráčské vášni víc, než je ochoten přiznat přímo. Měl dokonce prý vypracovaný systém pro hru Šťastných 10: denně strávil 4 až 6 hodin propočítáváním možností, porovnáváním s vylosovanými čísly a analýzami. Výsledkem byla 98mi procentní pravděpodobnost, že v případě, že bude každý den sázet 5 Kč, 1krát za 3 týdny vyhraje 200 tisíc. A tvrdí, že mu to vycházelo. Začal to pak s partnerem počítat na počítači, což celou věc zrychlilo. Dnes už se

mu to prý dělat nechce, je to „moc práce a on na to nemá čas“. Podle mého názoru (po konzultaci se známým terapeutem) toto tvrzení indikuje závislost pana Kostky na hře - gambling. Opravdu si netroufám odhadovat, do jaké míry je toto tvrzení pravdivé a asi na to ani nemám právo. Je to však možné vysvětlení, které by vneslo více světla do období života pana Kostky v době mezi jeho úspěšným podnikáním, infarktu (se kterým ležel 2 roky, jak tvrdí) a uvězněním za dluh 60.000 na alimentech.

Mimo pásku se pan Kostka vyjádřil k možnosti, že by nastoupil do normální práce. Stává se mu prý (jak je uvedeno i v přepisu rozhovoru), že mu kolemjdoucí a hlavně zákazníci na České práci sami nabízejí – on prý ale ve skutečnosti nebere práci, kde by dostal míň než 12 tisíc čistého, to by raději zůstal u NP. Peníze jsou až na prvním místě. Kolik mu tedy vlastně NP vynáší a z jakého důvodu to pan Kostka říká?

Další doplňující info mimo záznam se týká zaměstnání ve vězení: dělal na pásu v továrně.

A jak si představuje pan Kostka budoucnost? Podle svých slov si ji „nepředstavuje“ a viditelně o tom nerad mluvil. Zdá se, že budoucnost vnímá jen krátkodobě, ve spojení s plány, které chce realizovat v NP, myšlenky na dlouhodobou perspektivu vytěsňuje.